

Internetconsultatie de jacht op het Haas en Konijn

Reactie op het voorgenomen besluit van de Minister om in het komend seizoen de jacht niet te openen op konijnen (landelijk) en hazen (in Groningen, Limburg en Utrecht).

Excellentie,

Introductie

Mijn herinnering gaat terug naar mijn kinderjaren, zo'n veertig jaar terug, waar mijn opa jager was op de gronden rondom zijn bedrijf. Naast de liefhebberij van het houden schapen, paarden en kippen deed hij het onderhoud van de groenvoorzieningen van gemeentegronden. Als buitenkind was dat een paradijs. Een hooiberg om hutten te bouwen, slootjes springen, eieren zoeken, lammetjes afhaken, potlammen grootbrengen, hekken en bomen klimmen. Zwarte broeken en vieze handen. Eenmaal per jaar kwamen uit heel Nederland jagers om bij mijn opa te jagen. Zijn netwerk was groot voor die tijd. Vanuit Groningen tot Noord-Brabant kwam naar de randstad. Wat hadden we veel hazen. Ze schoten er toen wel tweehonderd, jaar op jaar. Alle grondgebruikers en jagers konden met hazen naar huis voor in de pot. **Let wel:** eenmaal per jaar werd én wordt op een perceel gejaagd en benut op het haas. Want iedere jager, ziet vooral graag hazen lopen.

Is er veel veranderd? Wel iets.. mijn opa is er niet meer. Zijn bedrijf ook niet. Inmiddels staan er op twee derde van het jachtveld van toen, vijf woonwijken. Een derde is agrarisch gebleven. De hazen hebben letterlijk het veld moeten ruimen. Toch kunnen wij de afgelopen vijftien jaar nog steeds de helft van toen oogsten. Waarom? Goed rentmeesterschap door mijn oom, die daar nu de jachthouder is.

Sinds zes jaar heb ik mijn jachtakte en mag ik deel uitmaken van de combinatie. Met een ervaren jachthouder op pad kan ik u van harte aanbevelen. Er is veel kennis, cultuur en geschiedenis die het belang van de natuur dienen. Iedere waterweg, heg, struik, plant en/of onkruid weten. Het weer lezen en de wind. Het instinctief begrijpen hoe wild zich gedraagt en beweegt. Dan lees je het veld en weet je precies wat kan en niet kan. Daar pas je de jacht op aan, dat ben je als jager verplicht.

“De jachthouder heeft een wettelijke inspanningsverplichting om een redelijke wildstand in het jachtveld te handhaven of te bereiken. Dat houdt in dat het niveau van de wildstand zodanig dient te zijn dat deze bijdraagt aan het voorkomen van schade zonder dat de staat van instandhouding van de soort daar onder te lijden heeft (Kamerstukken I, 2015/16, 33 384 X, p. 6). Dit betekent dat jacht, al of niet met het oogmerk voorkomen of beperken van schade, ook mogelijk is bij een ongunstige staat van instandhouding, zolang die toestand door de jacht maar niet verder verslechtert.”

Bij de koffie gaat het over wat er allemaal te zien was in de polder en de elementen die een rol spelen. Dan ben je bezig met beheer, behoud van een gezonde wild- en weidevogelstand, waar het allemaal om te doen is. Als geen ander ben je als jager gemotiveerd en ook verplicht om de wildstand te monitoren, handhaven, beschermen en stimuleren. Je ziet dat m.n. het weer veel invloed heeft op wildstand. Door te zorgen voor dekking (biotoopverbeteringen) en voldoende voedselaanbod kun je het nadelige effect van een koude en natte winter op je hazenstand, beperken. Door de intensivering van de agrarische sector en toenemende mechanisatie wordt de stand van het haas, maar ook andere wildsoorten negatief beïnvloed. De jager pleegt overleg met de boer ervoor te zorgen dat er meer rekening wordt gehouden met het wild. De inzet van wildredders, veldinspectie vooraf aan het maaien, weidevogelbescherming bij landwerkzaamheden, predatiebeheer om kwetsbare soorten te beschermen en het vergroten van broedsuccessen.

Het belang van haas en konijn

Ingrijpen op het eigendomsrecht om bejaging op de wildsoorten niet te openen, kan verstrekkende gevolgen hebben. De uren en middelen dat collectief jagend Nederland hier insteekt loopt al snel in enkele miljoenen uren en euro's die door andere niet zullen worden opgepakt als de benuttingjacht beperkt wordt en de motivatie voor de jager hierdoor wegebt. Goed zijn voor je veld betekent delen. Samen het wel in en samen eten. Als jagers die verantwoordelijkheid niet meer hebben en daarmee niet meer voelen om zorg te dragen voor een goede wildstand, wie dan wel?

Daarbij gezegd dat onderzoek heeft uitgewezen dat de jacht geen significant invloed heeft op het teruglopen van soorten. Dat is draaien aan verkeerde knopen. Welke ander motivatie ligt daar onder dan meegaan in de emotie en politieke partijen naar de mond praten? Dit is duur wisselgeld, want niemand anders bekommerd zich straks nog over het haas, konijn en andere kwetsbare soorten. Wat denkt u te beschermen?

De huidige kennis, kunde en wetenschap van de jagers van nu is van essentieel belang om te borgen bij de nieuwe generatie jagers als rentmeesters van morgen. Dit ambt ligt in het veld, het buitengebied en niet bij de doorsnee beleidsmakers en politici die doorlopend verschuiven van dossiers. Het is ook de kunst om het eigenaarschap te laten bij diegenen die zich er daadwerkelijk over ontfermen en rekenschap geven, zoals de wetgever het ook bedoeld heeft!

WEnR onderzoek studie en de methode van beoordelen van de staat van instandhouding

Opmerkelijk is dat:

- Het haas en konijn als algemeen veel voorkomende soorten, langs een Europese beoordelingsmethode zijn gelegd van de Habitatrichtlijn, een instrument dat bedoeld is voor bedreigde diersoorten.
- Dit wijkt af van de definitie en criteria zoals in Wet natuurbescherming zijn opgesteld.
- Vervolgens discutabele keuzes m.b.t. de gebruikte, niet gebruikte data en referentiejaar, waar een sterke schijn omheen hangt om deze soorten er slecht vanaf te laten komen. Met enig schuiven in dezelfde data, is er namelijk een heel andere uitkomst. Het is winkelen in de data en instrumenten. Persoonlijk vind ik het een pijnlijke constatering dat de WEnR hun neutrale positie en wetenschappelijk statutair te grabbel gooit.
- De telgegevens van FBE's die buiten beschouwing zijn gelaten. Het is duidelijk geworden dat door decentralisering naar de provincies de FBE's verschillende telmethoden hebben gehanteerd. Hoewel de data daardoor niet op elkaar te leggen zijn, geven deze wel degelijk een trend aan per provincie. Dat zowel de WEnR als de minister deze ter zijde schuift is een diskwalificatie aan hun adres. Dit terwijl Sovon-tellingen, gericht op vogels met hazen als bijkomende waarneming, een andere kwalificatie mogen krijgen. Dit neigt toch sterk naar cherry picking door partijen die zich openlijk tegen de jacht keren.
- Daarbij komen de telgegevens van Sovon hoofdzakelijk voort uit tellingen in natuurgebieden en/of vanaf de openbare weg. De agrarische grondgebieden waar daadwerkelijk jacht plaatsvindt, is buiten het onderzoek gelaten, alwaar dit besluit wel over gaat! Ik heb nog nooit een Sovon-teller bij ons in het veld gehad, waar hij/zij overigens welkom is!

Gevolgen provinciale faunabeheerplannen en economische schade

Het opstellen van Provinciale Faunabeheerplannen worden door dit voornemen ernstig geschaad. Het ondermijnen van tellingen zal nieuwe input geven aan gerechtelijke procedures. De uitvoering van Faunabeheerplannen door jagers wordt door deze maatregelen ernstig gefrustreerd en de motivatie van al deze vrijwilligers en de relatie met grondgebruikers komt hierdoor onder druk te staan.

Het verbod zal impact hebben op de bereidheid van jagers (vrijwilligers) om uitvoering te geven aan deze maatregelen. Daar valt ook allerlei preventieve en alternatieve maatregelen die onderdeel zijn van het totale beheerpakket. Hierdoor komt er een extra (financiële) druk te liggen op de maatschappij, maar zeker bij de boeren die als eerste direct schade ondervinden als de uitvoering van het faunabeleid in de provincies stagneert.

Cultuurvernietiging

De jacht bestaat al net zo lang als mens en dier. Dat zegt niet dat je er niet aan mag komen, maar ook niet dat je het moet vernietigen. Er zijn geen culturele oudheden, landgoederen, grotten, tempels, piramides, tombes, kerken et cetera waar de jacht niet terug te vinden is. Tekeningen en schilderijen vertellen het verhaal dat de jacht bij het leven hoort. We hebben deze voedingsstoffen nodig om ons lijf goed te laten functioneren. Ook is het aan ons om volgende generaties de waarde en respect van levende dieren over te dragen. Als je er goed voor bent, kan je met mate ervan gebruik maken.

Het boerenland is in vele voorbeelden altijd een reddingsboei geweest. Er is geen oorlogsverhaal te vertellen zonder de rol van boeren en hun grond. Waar mensen veiligheid konden vinden, schuilplaatsen, omgaan met schaarste, mensen voedsel geven, hoop en toekomst. Het opvangen van hoge waterstanden. En bij nood aan de man, zijn het boeren die in actie komen, water tegenhouden, geleiden, wegpompen enzovoorts. Het boerenland, beheert door jagers, waar wildsoorten het goed hebben en voedsel vinden waar het in natuurgebieden veelal verschaald is.

Duurzaam voedsel

Zolang we er zuinig op zijn, is oogsten uit de natuur mogelijk. Duurzamer wordt het niet. Vanuit het veld op het bord. Het is een balans op veel aandachtsgebieden. Als we praten over lokale en duurzame voedselketens dan is jacht en beheer (integraal) daar een onderdeel van. Verleg de aandacht naar duurzame voedselketens. Laat soorten die er in overvloed zijn op borden komen, opdat vrijwilligers gemotiveerd zijn om faunabeheerplannen uit te voeren. Faciliteer dat jagers het samen met grondgebruikers goed kunnen organiseren in het buitengebied. Dan zullen wildsoorten daar wel bij varen.

Jachthonden

Ingrijpen op de jacht met consequenties voor beheer raakt niet alleen de kansen van het wild. Er zijn vele verschillende jachthonden die door de eeuwen heen zich ontwikkeld hebben tot een dienstbaar onmisbaar metgezel van een jager. Deze is net zo belangrijk als het geweer zelf. (Voor)jagers die honden opleiden, leren honden hoe zij met hun rastypische eigenschappen een essentiële rol vervullen in aanwijzen, respecteren, opsporen en binnen brengen van geschoten wild. Dit is een ambacht die in diverse rassen geëtaled is. Een ingrijpende maatregel als dit voornemen, vernietigd meer dan u denkt te redden.

Verzoek

Uw voornemen om de jacht op konijn landelijk en haas in een aantal provincies komend seizoen niet te openen is ineffectieve en disproportionele maatregel, die het delicate evenwicht in het faunabeheer zal verstoren. Onterecht een klap in het gezicht van alle (voor)jagers en vrijwilligers die zich dagelijks inspannen om het faunabeleid van de overheid uit te voeren. Inspanningen plegen voor een gezonde wildstand en met verplichte en transparante trendtellingen rekenschap over hun handelen afleggen.

De neveneffecten van dit voornemen zijn niet te overzien en verstrekkend. Het zet het hele faunabeheer op wankel schroeven, haalt eigenaarschap weg bij de beschermheren en vrouwen en schaadt het belang van de wildsoorten, een aanslag op de motivatie voor biotoop verbeterende maatregelen, uitvoer van preventie en alternatieve beheermaatregelen, het is een strop voor duurzaam lokaal voedsel, de jachthondendiscipline en het Nederlandse cultuurlandschap waar deze soorten wel bij varen.

Ik verzoek u dan ook om uw voornemen te herzien. Daarbij verwacht ik dat de informatie die vanuit het veld komt daadwerkelijk erkenning krijgt. Tevens verzoek ik u om Faunabeheereenheden en andere belanghebbende partijen tot een alliantie te smeden als het gaat om het genereren van gevalideerde data. Alle uren die gestopt zijn in het verzamelen van telgegevens kan en mag niet haar doel voorbij schieten!

Christel Schattevoet
Cultuurdrager, jachtaktehouder en voorjager van jachthonden